

Lisätietoja: Kirsti Ahlqvist (09) 1734 3412, Mari-Anna Berg (09) 1734 2604
Vastaava tilastojohtaja: Jussi Simpura

Kulutusmenojen kasvu 1990-luvun lopussa yhtä nopeaa kuin ennen lamaa

Kulutusmenot kasvoivat 1980-luvun lopulla voimakkaasti, mutta 1990-luvun alussa kotitaloudet tinkivät lähes kaikesta kulutuksesta. Vielä 1990-luvun puolivälissä kulutusmenot olivat reaalisesti 8 prosenttia pienemmät kuin vuonna 1990. Ainoastaan tietoliikennemenot lisääntyivät syvimpinä lamavuosinakin yli 40 prosenttia. 1990-luvun puolivälin jälkeen lähes kaikki kulutusmenot kääntyivät kasvuun, ja lamaa edeltävä taso saavutettiin vuoden 1998 tienoilla. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen tutkimuksesta *Kotitalouksien kulutusmenojen muutossuunnat*.

Vuosituhanne vaihteessa eniten kasvoivat tietoliikennemenot, hotelli-, ravintola- ja kahvilamenot sekä kodin kalusteisiin, koneisiin ja tarvikkeisiin käytetyt menot. Kaikkiaan kotitalouksien kulutusmenot kasvoivat vuosina 1985-2002 reaalisesti 35 prosenttia kotitalouden kulutusyksikköä kohden.

Kulutusmenojen reaaliomuutos kulutusyksikköä¹ kohti 1985 - 1990, 1990 - 1994-96, 1994-96 - 2001-02 (%)

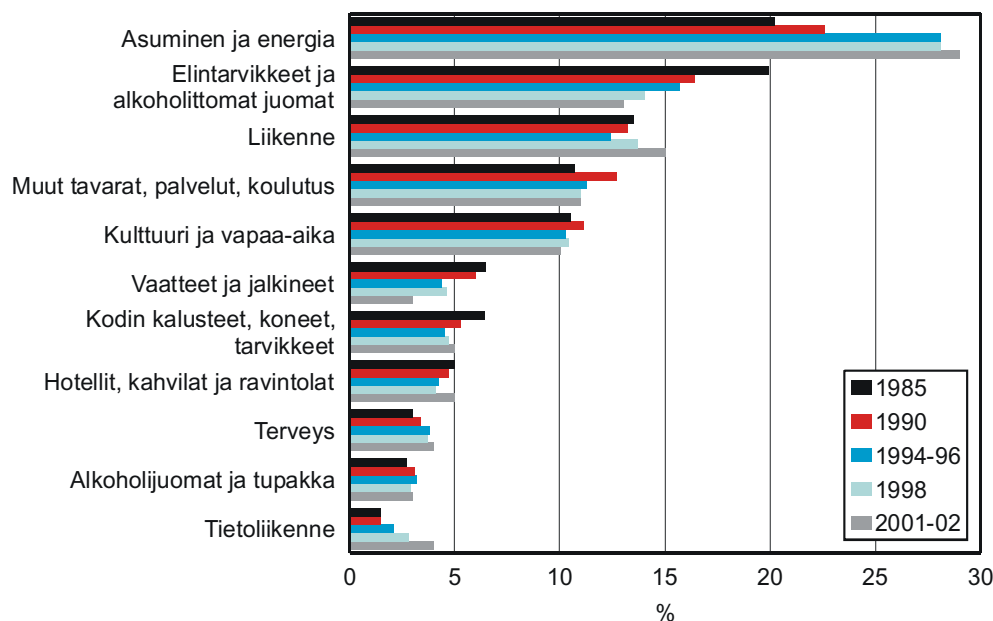
	1985 - 1990 %	1990 - 1994-96 %	1994-96 - 2001-02 %
Kulutusmenot yhteensä	22	-8	21
Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	5	6	9
Alkoholijuomat ja tupakka	23	-11	6
Vaatteet ja jalkineet	16	-32	3
Asunto ja energia	40	5	16
Kodin kalusteet, koneet ja tarvikkeet	5	-20	39
Terveys	13	-11	9
Liikenne	19	-21	38
Tietoliikenne	54	44	135
Kulttuuri ja vapaa-aika	26	-15	18
Hotellit, kahvilat ja ravintolat	0	-16	25
Muut tavarat, palvelut ja koulutus	37	-17	19

¹ OECD:n käsite, jossa ensimmäinen aikuinen saa arvon 1, muut aikuiset arvon 0,7 ja lapset arvon 0,5

Asuminen suurin menoerä

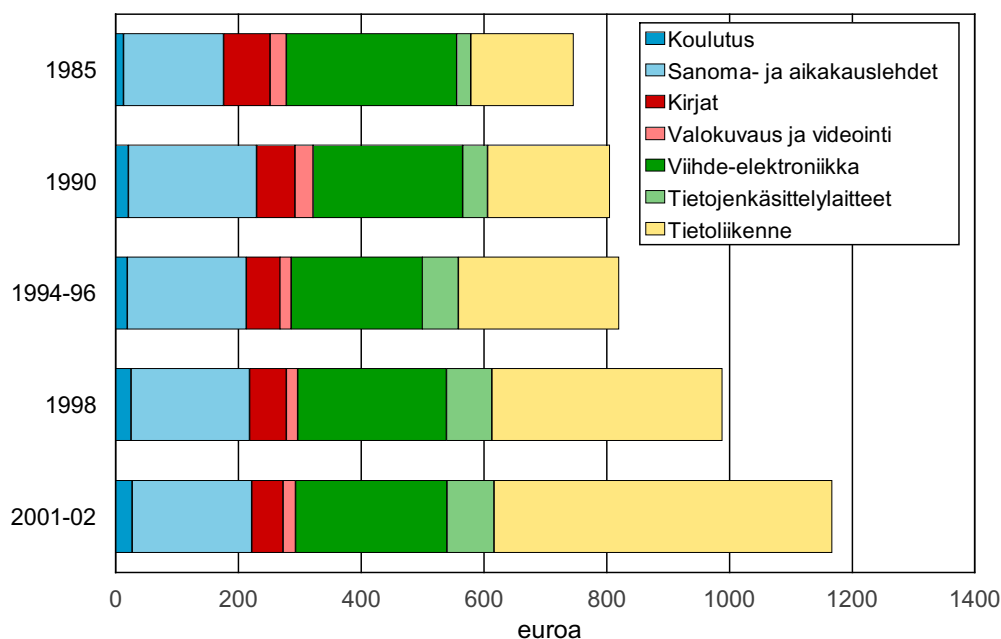
Asumiseen, ruokaan ja liikenteeseen kuluu yli puolet kulutusmenoista. Asumista pidetään välttämättömyysmenona, jonka osuuden tulisi alentua tulotason kohotessa. Näin ei ole kuitenkaan tapahtunut, sillä asumismenoihin ovat vaikuttaneet muun muassa asumismuodon muutokset. Sekä asumis- että ruokamenojen osuus oli 1980-luvun puolessa välissä noin 20 prosenttia. Vuosina 1985-2002 asumisen osuus kulutusmenoista kasvoi 28 prosenttiin ja ruoan osuus pienentyi 13 prosenttiin. Myös liikennemenojen osuus on kasvanut ruokamenojen osuutta suuremmaksi ja on jo 15 prosenttia. Tietoliikennemenot ovat edelleen pieni, 4 prosentin menoerä, mutta niiden osuus on kasvanut voimakkaasti ja on jo yhtä suuri kuin terveydenhoitomenojen osuus.

Kotitalouksien kulutusmenojen rakenne 1985, 1990, 1994-96, 1998 ja 2001-02 (%)

Kotitalouksien tieto- ja viestintäkulutuksen menot ovat kasvaneet vuoden 1985 vajaan 800 eurosta lähes 1 200 euroon kulutusyksikköä kohden vuonna 2001-2002. Tietoliikenteen osuus tieto- ja viestintämenoista on kasvanut 22 prosentista 47 prosenttiin. Vastaavasti lehdistön ja sähköisen median (laitteet ja palvelumaksut) osuus on supistunut 59 prosentista 38 prosenttiin ja kirjojen osuus 10 prosentista 4 prosenttiin.

Tieto- ja viestintämenot 1985, 1990, 1994-96, 1998, 2001-02 (vuoden 2001 hinnoin, euroa/kulutusyksikkö)

Ylempien toimihenkilöiden kulutusmenot lähes kaksinkertaiset työttömiin verrattuna

Kotitalouksien vuosikulutusmenot olivat vuonna 2001-2002 keskimäärin 15 000 euroa kulutusyksikköä kohden. Menot olivat suurimmat ylempien toimihenkilöiden talouksissa, noin 20 000 euroa. Keskimääräistä enemmän kuluttivat myös yrittäjistä muut kuin maatalousyrittäjät, 17 700 euroa, sekä alemmat toimihenkilötaloudet, 16 000 euroa vuodessa. Vastaavasti työttömien kotitalouksissa kulutettiin noin 11 000 euroa.

Eniten kuluttavien sosiaaliryhmien kulutus on pysynyt muihin ryhmiin nähden suhteellisesti samalla tasolla koko tarkastelujakson eli vuosien 1985-2002 ajan. Sen sijaan opiskelijoiden suhteellinen kulutusasema heikentyi 2000-luvun alussa 1980-luvun loppuun ja 1990-luvun alkuun verrattuna.

Kotitalouksien kulutusasema suhteessa keskimääräiseen kulutukseen kotitalouden viitehenkilön sosioekonomisen aseman mukaan 1985, 1990, 1994-96, 1998 ja 2001-02 (%)

	1985	1990	1994-96	1998	2001-02
Kaikki kotitaloudet	100	100	100	100	100
Maatalousyrittäjät	79	90	89	93	87
Muut yrittäjät	110	114	119	117	117
Ylemmät toimihenkilöt	138	130	127	127	131
Alemmat toimihenkilöt	112	109	105	107	106
Työntekijät	96	93	96	94	93
Opiskelijat	90	91	83	79	73
Eläkeläiset	78	80	89	87	83
Työttömät	..	87	81	74	72
Muut	..	79	89	78	71

Lähde: Kotitalouksien kulutusmenojen muutossuunnat. Tilastokeskus